

ROMANAS apie ZELDĄ FICDŽERALD

THERESE ANNE FOWLER

Therese Anne Fowler

Romanas apie Zeldą Ficdžerald

A large, light gray, stylized letter 'Z' is positioned behind the title text. The 'Z' is a simple, bold, sans-serif font with a slight shadow effect, making it a prominent background element.

Iš anglų kalbos vertė *Kristina Lukošienė*

Sofoklis

Vilnius, 2014

Laimingai per amžius amžinuosius – kaip tik galėjome.
Zelda Sejer Fiedžerald

ĮVADAS

Montgomeris, Alabamos valstija

Brangus Skotai,

1940-ieji, gruodžio 20 d.

Paskutinio magnato meilė – puikus pavadinimas romanui. Ką apie tai mano Maksas?

Mąščiau, galbūt mesiu sau iššūkį ir atvyksiu lėktuvu aplankyti tavęs per Naujuosius. Jei gali, atsiųsk pinigų. Argi mes ne puiki pora: tavo širdis negaluoja, mano – galva? O kartu mes šio to verti. Atvešiu tavo mėgstamų sūrio sausainių, o tu galėsi perskaityti, ką esi parašęs. Skotai, esu įsitikinusi, kad tai bus puikus romanas, geriausias iš tavo parašytųjų.

Rašau trumpai, noriu išsiųsti dar šiandien iki paštui baigiant darbą. Atrašyk kuo skubiau.

Ištikimai

Z-

Jei tik galėčiau įlįsti pro šią pašto dėžutės angą, lydėčiau savo laišką į patį Holivudą, pas Skotą, iki durų, vedančių į naują mudviejų ateitį.

Likimas visuomet suteikdavo mums vis kitą galimybę pradėti viską nuo pradžių. Pagaliau, juk nėra rimtos priežasties, kodėl negalėtume ir vėl to padaryti. O, kad žmonės galėtų keliauti taip lengvai kaip žodžiai. Tai būtų nuostabu. O, kad eitų taip lengvai ištaisyti mus!

Žvangindamas raktais pašto viršininkas ateina užrakinti durų.

– Kaip laikotės, panele Sejer? – pasiteirauja jis, nors gerai žino, kad jau nuo 1920 metų esu ponias Ficdžerald. Toks jau tas Samas – grynakraujis Alabamos gyventojas. Iš jo lūpų *Sejer* skamba kaip *Sei jau*^{1*}, nors gyvendama toli nuo namų ir pati pradėjau panašiai tarti šiuos minkštus sąskambius.

Sukišu rankas į megztinio kišenės ir einu durų link.

– Ačiū, Samai, jaučiuosi kuo puikiausiai. O kaip jūs?

– Yra buvę ir blogiau. Sudiev, tam kartui, – jis prilaiko duris.

Man taip pat yra buvę blogiau. Daug blogiau, ir Samas tai žino. Visi Montgomeryje žino. Matau, kaip jie nužiūrinėja mane turguje, pašte, bažnyčioje. Žmonės slapta šnabždasi, kad aš išprotėjau, kad išprotėjo mano brolis ir – kaip liūdna, kad teisėjo Sejerio vaikai teršia gerą jo vardą. „Paveldėjo iš motinos pusės“, kuždasi žmonės, nors mama (didžiausias jos nusikaltimas tik tai, jog buvo kilusi iš Kentukio) tokio pat sveiko proto kaip dauguma jų, nors, kai dabar pagalvoju, tai nieko nereiškia.

Lauke saulė jau nusileido už horizonto, ilsėjosi pavargusi po šitos dienos, šitų metų, kaip ir aš, buvo pasirengusi pradėti naujus. Kiek laiko užtruks, kol Skotas gaus mano laišką? Ar ilgai teks laukti jo atsakymo? Jei tik galėčiau, rytoj pat nusipirkčiau lėktuvo bilietą. Šįkart atėjo metas man pasirūpinti juo.

Metas.

Mes net neįsivaizdavome, kad visa tai, ką kadaise taip gausiai eikvojome visą dieną trunkančioms pagirioms ir nereikšmingiems

^{1*} Sei jau (angl. *say-yuh*) – sakyk taip (liet.).

susitikimams su jau seniai pamirštais žmonėmis, taip brangiai kainuos. Per daug mums brangių žmonių nusmuko arba pražuvo visai. Tik sėkmė gali apsaugoti nuo katastrofos. Ne meilė. Ne pinigai. Ne tikėjimas. Ne tyra širdis ar geri poelgiai, nors, tiesą sakant, blogieji taip pat nepadės. Kiekvienas mūsų gali būti pažemintas, sumenkintas, palaužtas ar sužlugdytas.

Imkime kad ir mane pačią. Prieš atsikraustydama gyventi pas mamą praėjusį balandį, šešerius metus kankinausi daugybėje įvairiausių rehabilitacijos įstaigų tam, kad pasitaisytų mano pašliję nervai ir palūžusi dvasia. Tuo tarpu Skotas blaškėsi po galybę įvairiausių viešbučių, užieigų, miestų, tačiau visada kažkur netoli manęs, kol vieną dieną jį pakvietė grįžti į Holivudą, ir aš pati primygtinai raginau jį ten vykti. Vargu ar jam sekasi geriau: jau trejus metus jis kovoja su alkoholiu ir studijų vadovais. Mėnesio pradžioje jį ištiko silpnas širdies priepuolis.

Vis dėlto įtariu, kad jis ką nors susirado ten – savo laiškus man baigia žodžiais *Su švelniausia meile...* Aš pasirašau *Ištikimai...* Net dabar, išgyvenus šešerius metus atskirai, kai jis tikriausiai spindėte spindi iš laimės dėl kokios nors dievinamos merginos, tikinčios, kad tai ji išgelbėjo jį, mes abu tuos žodžius sakome nuoširdžiai. Šią akimirką turime tik tai, kas esame. O esame toli gražu ne tokie, kokie buvome – turint galvoje tai, kas gera, bet nėra ir taip blogai, kaip kadaise yra buvę.

Mokykloje siūti mane mokiusi Mildreda Džeimson šūkteli iš verandos:

– Sakyk, Zelda, kada gi tas vyrukas atvyks tavęs pasiimti?

Šiame mieste mes su Skotu esame įžymūs. Nuo pat pradžių žmonės seka mūsų gyvenimą, renka straipsnių iškarpas, tvirtina buvę įvykių liudininkais ir mūsų draugais, nors visa tai gryniausias pramanas, kaip ir bet kuris Skoto ir mano parašytas tekstas. Neįmanoma užkirsti kelio apkalboms, vargu ar apskritai eina su tuo kovoti, todėl ilgainiui išmoksti meluoti.

Gražuolei septyniolikmetei Zeldai leitenantas Skotas Ficdžeraldas – netinkamas jaunikis. Jis neturtingas, ne iš Pietinių valstijų, jo nepripažįsta griežtas Zeldos tėvas. Tačiau mergina pamilsta Ficdžeraldą ir yra įsitikinusi, kad jis bus garsus rašytojas. Išleidęs pirmąjį romaną „Šioje rojaus pusėje“ dvidešimt ketverių metų Skotas akimirksniu išgarsėja ir praturtėja. Zeldą perkalba tėvus, sėda į traukinį ir keliauja į Niujorką susituokti su Skotu.

Tačiau santuoka nepaverčia Ficdžeraldų įprastais sutuoktiniais. Žymusis rašytojas ir charizmatiška jo žmona mėgaujasi pašėlusio gyvenimo malonumais – vakarėliais iki ryto, susitikimais su garsiausiais to meto žmonėmis ir visuomenės dėmesiu.

Džiazo amžiuje viskas atrodė įmanoma, deja, sėkmė trunka neilgai. Po nerūpestingu gyvenimu visuomet slypi kita, tamsesnė pusė. Vakarėliai negali tęstis amžinai...

Kokia buvo Zeldos gyvenimo istorija? Kaip jautėsi kūrybinga moteris, priversta likti talentingo vyro šešėlyje, ar vidinės įtampos ir maištavimas prieš nusistovėjusias normas galėjo sukelti jos psichikos ligą?